

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum II. Decretalium, Per Triginta Titulos Distributum, In Quo Agitur
De Judiciis, Foro Competenti, Libelli Oblatione, Mutuis petitionibus, ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1708

§. VII. De interdicto Recuperandæ possessionis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73001](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73001)

scat; hoc autem non appellat victum, sed victorem in possessorio; hic enim obligandus est, de re illata conservanda, donec causa proprietatis decidatur; Fachin. cit. c. 14.

DUBIUM II.

De interdicto Utrobi.

1126. **H**Oc interdictum datur pro retinenda possessione *mobilium*; in cæteris convenit cum interdicto uti possidetis; advertendum autem, quando contingit duos litigare super possessione retinenda; fieri posse, quod vel agant de possessione rei secundum diversas partes; unus, possideat tanquam Proprietarius; alter, tanquam Usufructuarius; vel unus omnem sibi possessionem exigat, Adversarium autem repelli. In primo casu, quolibet legitime probante jus suum, Judex pronuntiabit: *uti possidetis, ita deinceps possideatis*: in secundo autem possessor non defendetur, nisi probet, se nec vi, nec clam, nec precatio possessionem ab illo indeptum esse; quid porro dicendum in casu, quo ambo petunt possessionem ejus rei in solidum? constat à n. 1122.

1127. Quoniam autem diximus interdictum retinendæ concedi in incorporalibus; & juribus, videtur opponi posse, quod hoc non sit necessarium; quia pro servitutibus constituta sunt propria interdicta, ut: de itinere, actuque privato, ff. h. t. de fonte, de rivis, de cloacis; quæ interdicta dicuntur *quasi possessoria*, L. 20. ff. de servit. L. 1. §. *hæc interdicta*, ff. de aqua quotid. ergo non datur interdictum utile: *uti possidetis*. Deinde finis hujus interdicti est, ut intelligatur, quis sit possessor propter judicium petitorium, ut postea de Dominio agi possit ab eo, qui possessor non est: atqui hoc non procedit in servitutibus; quia servitutem petere potest, tam qui possidet, quam qui non possidet; §. *æquè*, *insti. de act.* L. 6. §. *etsi forte*, & L. *sicut*, §. *sed si queritur*, ff. si serv. vind.

1128. Sed hæc non obstant. Nam illa interdicta servitutum, non extendunt se ad jura, & alia incorporalia non adhærentia

alicui rei corporali; imò nec ad omnes servitutes; nec obstat uni eidemque competere plures vias, se, suaque defendendi. Alterum autem, quod dicitur, eum, qui possidet, posse servitutem *vindicare*; non videtur rectè dici; nam, quæ absunt, vindicamus; non, quæ possidemus; textus autem allegati non probant intentum; nam aliud est, *servitutem vindicare*; aliud, *negare, illam alteri competere*; hoc secundum dicunt illa jura; non verò primum; unde talis actio negatoria, potius dici potest vindicatio immunitatis à servitute; quam vindicatio servitutis, præsertim jam possessæ.

Prædictis addi possunt interdicta, quæ pertinent ad servitutes rusticas; nam ei, qui legitime acquisivit servitutem in re alterius, v. g. ducendi aquam ex alterius puteo, vel eundi hæc viâ, hoc itinere, dantur interdicta illa contra impediendum ab usu earum servitutum, de quarum prima est titulus in ff. de aqua quotid. de secunda *tit. ff. de itinere*, actuque privato, modò ille usus non sit acquisitus clam, vi, vel precario; sufficit autem una nocte, vel die ita duxisse; L. 1. §. 4. h. t. similia interdicta sunt etiam de rivis, de fonte, de cloacis, &c. Interdictum autem, ne vis fiat ei, qui à Prætorè missus est in possessionem, rectius reducitur ad interdictum adipsæ scendæ, quam retinendæ possessionis.

§. VII.

De interdicto Recuperandæ possessionis.

1129. **S**icut datur interdictum retinendæ possessionis contra *vim turbativam*; sic datur recuperandæ, contra *vim expulsi-
viam*. Jura enim maximè oderunt violentias, & rapinas; & ideo pluribus modis succurrunt spoliatis, & vim passis, tam viâ criminali; quam civili; tam per modum agendi, quam excipiendi, ut habetur c. *cum dilectus*, 2. & c. *super spoliatione*. 4. de ord. cognit. Dupliciter autem potest quis à possessione dejici, *vi privatâ*, & *vi publicâ*, seu *armatâ*. Qui alium dejicit vi publicâ, & armatâ, ex Constitutione Maximiliani, & Caroli V. incidit in poenam violatæ pacis, quam vulgò vocamus

dest

den Landfrieden; de quo pluribus Schneidewinus l. 4. Instit. Tit. 15. §. Recuperande n. 9. Hoc interdictum vocatur *Unde vi*; quoties enim possessor probaverit, sive per se, sive per alium inquilinum, filium, servum, possedisse tum res immobiles, tum mobiles, & per vim fuisse à sua possessione sive naturali, sive civili dejectum; uti hoc remedio potest, ut sibi restituatur possessio, & spoliator condemnatur, quanti sua intererat, non esse à possessione exclusum; sic habetur L. 1. ff. de vi, & vi armata, L. in interdicto, ff. eod. L. 2. cum seq. C. unde vi, §. Recuperanda, Instit. de interdict. Interdicta retinendæ possessionis, quæ diximus esse, uti possidetis, & utrobi (quæ aliqui nunc vocant *manutentionem*) sic appellata sunt ab Interdicti primis verbis (ut ait Zoësius in l. 4. instit. tit. 15. n. 10.) hoc autem etiam à vi, seu spoliatione, quâ quis à possessione sua dejectus est, ut in id demum restituatur, unde vi dejectus est.

1131. Not. autem, *privatam vim* dici, quæ sine armis, *publicam*, quæ sit armis, inter quæ non solum gladii, bombardæ, &c. sed etiam fustes, & lapides numerantur. De hoc interdicto Prætor sic loquitur: *Unde tu illum vi deiecit, aut familia tua deiecit, de eo, quæque ille tunc ibi habuit tantummodo intra annum; post annum de eo, quod ad eum, qui vi deiecit, pervenerit, iudicium dabo.*

DUBIUM. I.

Quid probandum sit agenti ex interdicto *Unde vi*?

1132. **R**esp. probandum esse, quod possederit; & quod vi à rei possessione dejectus sit; L. 1. §. *interdictum*, ff. de vi, & vi armata. Difficultas est, quæ vis requiratur, & sufficiat, ut verificetur, prout jure requiritur, quod *vi dejectus* sit, & agere possit ex hoc interdicto? hinc quaestio est. 1. an ad verificationem dejectionis vi factæ sufficiat, quod quis metu impulsus (quia v. g. videt venire Prædonem, vel turmam cum armis contra se) possessionem deserat? 2. si vi compulsus ipse tradidit possessionem? 3. an si quis per vim impediatur à possessione rei capiendæ? 4.

Tom. II.

si quis vi deiceret solum possessorem; non autem domesticos ejus? 5. si vi dejectus statim recuperavit possessionem? 6. an si quis vi dejectus sit ab alio, qui tamen rem non occupavit?

Ad 1. Resp. non sufficere, ut verificetur, *aliquem esse vi dejectum*, si quis possessionem rei deseruit, metu impendentis mali compulsus, nisi metum incutiens possessionem occupaverit; cum enim actio ex istis interdictis constituta sit jure positivo; ut ea competat, necesse est, intervenisse vim sub iis circumstantiis, sub quibus *vi dejecto* jus constituit hoc remedium recuperandæ possessionis: sed hoc non constituit pro casu, quo quis metu compellitur possessionem, saltem corporalem, deserere, nisi alter rem occupaverit; ergo. Min. probatur ex L. 1. §. 29. h. 1. ubi esto Labeo dicat, *eum, qui metu turbae perterritus fugerit, videri dejectum*: Pomponius tamen contrarium sensit, dicens: *vim sine corporali vi locum non habere*; & Ulpianus, *ego etiam eum, qui fugatus est supervenientibus quibusdam, si illi vi occuparunt possessionem, videri vi dejectum*; quod repetit L. 3. §. 7. ibi: *proinde, etsi armatos audisset venire, metu decesserit de possessione, dicendum non esse, eum armis dejectum, nisi possessio ab his fuerit occupata.*

Ad 2. Resp. non sufficere; nam aliud est, vi compelli ad traditionem possessionis; aliud vi expelli à possessione, ut videtur dici L. 5. h. 1. ibi: *si rerum tibi possessionem tradidero, dicit Pomponius, unde vi interdictum cessare: quoniam non est vi dejectus, qui compulsus est in possessionem inducere*; hoc tamen videtur intelligendum de vi conditionali, quam causat metus mali, cæteròquin subeundi ex malitia, malum comminantis; non de vi absoluta, quæ est præcisa coactio, de qua expresso egimus l. 4. à n. 389. Ad 3. distinguendum est, an impeditus vi à capiendâ possessione, nec naturaliter, nec civiliter adhuc possideat? an verò, si jam civiliter possideat, per alium, vel ipse, possessionem etiam naturalem capere velit? In primo casu dicendum est negativè; qui enim nec naturaliter, nec civiliter rem possidet, esto impediatur vi ab ea capiendâ, non deicitur; eum enim, qui nequè animo, nequè corpore possidet, ingredi autem, & incipere

N n

possi-

possidere prohibeatur, non videri dejectum verius est: *dejicitur enim, qui amittit possessionem, non, qui non accipit*; prout habetur §. 26. in secundo autem casu contrarium est propter rationem oppositam.

1135.

Ad 4. Resp. negativè; quia adhuc possideret per suos; ad 5. Resp. pariter negativè, ex L. 3. §. 9. ff. h. t. ibi: *cum, qui cum armis venit, possumus armis repellere, sed hoc confestim, non ex intervallo: dummodo sciamus non solum resistere permissum, ne dejectatur; sed et si dejectus quis fuerit, eundem dejectum non ex intervallo, sed ex continenti; talis enim non amittit possessionem civilem*. Ad 6. Resp. quòd sic, si tunc alius in vacuam possessionem intravit, prout habetur L. 4. ff. de Usurpat. §. 22. ibi: *si tu me vi expuleris de fundi possessione, nec apprehenderis possessionem, sed Titius in vacuam possessionem intraverit, potest longo tempore capi res: quamvis enim interdictum, unde vi, locum habeat, quia verum est, vi me dejectum; non tamen verum est, & vi possessum*.

DUBIUM II.

An hoc interdictum detur contra quemvis violentum dejectorem?

1136.

Resp. quòd sic, quando quis dejectus est vi à possessione rei immobilis; L. 1. ff. unde vi; & ideo juxta Panormitanum, & Fachinæum l. 8. c. 10. hoc interdictum etiam succurritur Prædoni, seu spoliatori, si & ipse ex eadem possessione vi dejectatur. Sed in hoc non omnes conveniunt; tametsi enim multi affirmant, ut dictum est; negativam tamen sequuntur plures, præsertim apud Modernos Juristas, ut notat Haunold. tom. 1. tr. 3. n. 364. §. Tertia sententia; quorum argumenta sunt; primò, ex L. 1. §. qui à me 3. ff. h. t. ibi: *qui à me vi possidebat, si ab alio dejectatur, habet interdictum*; ergo per argumentum à contrario, qui non ab alio dejectur, sed à me, qui ab illo etiam dejectus sum, non habet hoc interdictum; Secundò ex c. cum dilectus, 6. h. t. ubi dicitur, quòd, *licet in pronuntiatione sit possessio præmittenda; in executione tamen debeat prevalere proprietatis*; ergo ubi constat de Dominio, non est curanda possessio; 3. quia notorio Prædoni,

vel spoliatori concederetur sine fructu; cum exceptione doli posset submoveti; 4. ex L. Bona fides. ff. depositi, ibi: *non est ex bona fide, rem suam Dominum prædoni restituere compelli*; 5. ex c. Ad decimas. 2. de restit. spoliat. ubi agentibus contra spoliatorem Decimarum restitutio negatur; nisi evidenter probaverint possessionem legitime acquisitam, propter præsumptionem de occupatione injusta; 6. c. Constitutus. 8. de filiis præsb. ex hoc filius beneficio diu possessore vi spoliatus non restituitur, si Pater ejus prius in ea Ecclesia cum titulo ministravit; ita negantes.

Affirmantes verò probant 1. ex c. in literis, 5. de restit. spoliat. ubi Alexander III. Episcopo Brixienti rescribens, *super illa*, inquit, *questione*, videlicet *cum quis dicit se de possessione violenter ejectum: & Adversarius dicit, eum non fuisse Canonice institutum*; respondemus: prius de violenta ejectione; quàm de Canonica institutione agi debere: *quia prado etiam est secundum rigorem juris restituendus*. Plures ejusdem sententiæ probationes satis claras adducit Haunold. cit. tom. 1. tr. 3. n. 370. ex jure civili L. 7. C. h. t. L. 4. §. si Dominus, ff. de usurpat. §. 6. Instit. de interdict. Nec rationes sententiæ negantis efficaciter intentum probant. Nam primà ratio ex L. 1. in n. 1136. indebitè exponit legem; nam sic non haberet interdictum contra me spoliatus; si, postquam ab eo dejectus sum; cum ex intervallo rursus dejecti; cujus tamen oppositum ex communi dicendum est. Genuinus porrò sensus illius legis est; quòd spoliatus ab alio, semper uti possit hoc interdictum; non autem, qui à spoliato spoliatur; cum prius examinari debeat, an hoc in continenti; an ex intervallo fecerit?

Ad 2. ex c. cum dilectus. Resp. nihil exinde ad intentum probari; solum enim dicit, quòd causa possessionis prius esse debeat in pronuntiatione; proprietatis autem, in executione; non igitur negatur spoliato interdictum, & pronuntiatio secundum illud; licet, ubi *constiterit* de proprietate, habeat subsidium tantum momentaneum ex pronuntiatione. Ad 3. Resp. non posse illi opponi exceptionem doli; saltem cum effectu; cum ordo juris exigat spoliatum ante omnia restituendum esse; aliàs, qui possessionem clam occupavit, & vi dejectus est, non

1137.

1138.

non gauderet hoc interdicto, contra communem, quod ei per exceptionem opponi posset possessionis acquisitæ vitium. Ad 4. Resp. legem illam ad intentum non aptè produci; solum enim dicitur, in casu, quo Dominus rem suam, absque vitio, & violentia consequitur, non esse ex bona fide, quod Dominus tunc rem suam restituat prædoni; nam casus, de quo hic agimus, est, cum ad aliquem res venit per vim. Sed nec favet c. ad decimas; nam ibi spoliatis non negatur simpliciter & absolute restitutio; sed solum, dum evidenter probent possessionem decimarum in aliena Parochia legitime acquisitam, eo, quod præsumptio contra illos militet in oppositum. Ad 6. Resp. in eo nihil præsertim agi de spoliatione; sed solum dici, quod si filius beneficium in Ecclesia, ubi ejus parens prius ministravit, contra canones possidet, ipsum ab eo esse removendum, quod nihil facit ad intentum controversiæ præsentis.

DUBIUM III.

An Clerici spoliati, ab alio conventi in judicio, teneantur illi respondere ante restitutionem?

1139. **A**mplissimum in hoc puncto privilegium Stephanus Papa V. Clericis spoliatis constituit, prout habetur in c. Oportet. 3. q. 2. ibi: Oportet, ut primum vos tam de invasis civitatibus, & Monasteriis, & mansis, quam de reliquis generaliter rebus redinvestiri faciatis (ubi Rubrica: ante litem contestatam violentè ablata restituantur) causam ibidem reddat Pontifex: quia nec undi contendere, nec inermes inimicis nos debemus opponere. Idem constituit Felix Papa. l. c. tamdiu 3. q. 2. ibi: tamdiu in sede propria pacifice, & potestativè cuncta disponens resideat, quamdiu expulsus, vel exspoliatus suis carere visus est rebus; & c. Si Episcopus, ead. c. & q. ibi: si Episcopus suis fuerit, aut Ecclesia sibi commissæ rebus exspoliatus, aut (quod ablit, quod alienum ab omnibus esse debet fidelibus) à sede propria ejectus, in deventione aliqua à suis ovibus fuerit sequestratus, tunc canonicè ante in pristinum Tom. II.

statum restituatur, cum omni privilegio sui honoris, & sua omnia, quæ insidiis inimicorum suorum ei ablata fuerant, legibus redintegrentur. Non enim convocari poterit, vel præjudicari, nisi ipse pro sua necessitate (minimè tamen judicandus) advenire sponte elegerit. Nullatenus ergo à quoquam respondere cogatur, antequam integerrimè omnia, quæ per suggestiones inimicorum suorum amiserat, potestati ejus ab honorabili concilio, legati ordine, redintegrentur.

Quoniam verò interdum aliqui Clerici hoc tam amplo privilegio abusi sunt, allegando falsò, se spoliatos ab eo, à quo conveniebantur; consequenter prætendendo, se non teneti eis respondere, dum restituti sint (ut testatur Innocentius IV. in c. frequens 1. de restitut. spoliat. in 6. ibi: frequens, & assidua nos querela circumstrepit, quod spoliationis exceptio nunquam in judiciis calumniosè proposita, causas Ecclesiasticas impedit, & perturbat; dum enim exceptioni insistitur, appellationes interponi contingit, & sic intermittitur, & plerumquè perimitur causæ cognitio principalis; & propterea nos, qui voluntarios labores appetimus, ut quietem aliis præparemus, finem litibus cupientes imponi) ideo prædicto privilegio moderationem aliquam adhibuit, & privilegium restrinxit, ut Clericis non liceret hac exceptione spoliationis uti, nisi adversus ipsum spoliatorem; quia tamen dubitatum est postea, an Clericus ab alio prius spoliatus, & deinde eundem in alia re spoliatus, si à spoliato conveniatur interdicto, unde vi, possit vi dicti privilegii uti exceptione, quod ipse prius fuerit ab isto spoliatus, & sic non teneatur respondere, donec ipse prius restituatur; affirmativè respondit Gregorius IX. c. fin. de ordine cognitionum, ibi: quanquam ab agendo spoliatione ab eis (Clericis) opposita repellatur; ita interpretatur Fachineus lib. 8. c. 11. sed de hoc ex professo dicemus in seq.

AS) (O) (S)